

7. Höst- och vårstädning

Vissa av SFV:s anläggningar är bara öppna på sommaren. Det är därför bra att förbereda för vintern med en höststädning, och att förbereda för sommarsäsongen med en vårstädning.

Det är viktigare att göra en ordentlig höststädning än en vårstädning. Då kan man förebygga problem som annars kan uppstå under vintern, av till exempel skadedjur, mögel, ingrodd smuts och fukt. På så sätt kan man spara mycket arbete när det är dags att öppna igen till våren.

Höststädning

Vid en höststädning bör du göra följande:

- Dammsug alla golv.
- Dammsug alla mattor, både på ovsidan och på undersidan. Står det för tunga möbler på, ta då baksidan på de ställen man kommer åt genom att vika upp mattan så långt det går.
- Rulla ihop alla mattor med framsidan eller borsten utåt (mattorna mår bäst av det, se texten Mattor).

Damm som får ligga för länge kan bli svårt att få bort. Man kan säga att dammet cementeras. Därför är det bra att ta bort dammlager innan vintern börjar i hus som står kalla. FOTO: LISA NILSEN.

Förr i tiden täckte man alltid över möbler och känsliga föremål för att skydda dem mot damm, smuts och ljus när de ändå inte användes. Skydden på bilden kommer från Kina Slott som är stängt under vinterhalvåret.

FOTO: LISA NILSEN.

- Lyft ut möbler som står längs ytterväggar ungefär en decimeter. Det är bra för luftcirkulationen och gör det lättare att täcka dem med dammskydd.
- Damma alla möbler och föremål.
- Täck över möbler med dammskydd i textil, gamla lakan går bra. Använd aldrig syntetmaterial eller plast.
- Låt byrålådor vara öppna en bit, och låt skåpdörrar stå på glänt under dammskydden.
- Ge gärna kristallkronor och andra taklampor dammskydd. Det kan du göra med syrafritt silkespapper eller tunt bomullstyg som du knyter ihop med bomullsband.
- Lägg mindre tavlor från ytterväggarna på borden (inte direkt på borden, de måste vara täckta med textil först) och täck dem i sin tur med ett lakan.
- Sätt korkar bakom ramar på större tavlor som hänger mot ytterväggar, så att de kommer ut en bit från väggen – det är bra för luftcirkulationen.

- Gör små hättor av syrafritt silkespapper och sätt över vissa föremål, till exempel klockor och porslinsfigurer.
- Låt dörrar mellan rum stå öppna – det är bra för luftcirkulationen.
- Sätt ut klisterfällor (se texten Skadedjur).
- Lämna inte en byggnad eller en del av en byggnad utan tillsyn under vinterhalvåret. Se till att någon kommer ett par gånger i månaden för att se efter att allt står väl till och för att leta efter tecken på inbrott, spår av möss, fåglar eller ekorrar, vattenläckage och annat som kan vålla stora skador om det inte upptäcks förrän till våren.

Vårstädning

En viss vårstädning förekommer nog i alla SFV:s byggnader som öppnar för sommarsäsongen. Under vårstädningen finns det möjlighet att se hur interiörerna har klarat vintern. Skriv upp i loggboken de saker som kan vara av intresse, till exempel spår av skadedjur eller annat.

Vid en vårstädning bör du göra följande:

- Damma alla ytor som inte har varit täckta under vintern: lister, kakelugnar, element, fönsternischer och så vidare. Låt alla dammskydd ligga kvar under tiden och ta emot det damm som dalar ned.
- Om möjligt, ta in en rullställning för städning på hög höjd och damma listverk, dörrkarmar med mera.
- Ta försiktigt av dammskydden från möblerna. Inspektera och skaka dem utomhus. Titta efter spår av insekter eller mögel.
- Tvätta alla dammskydd och förvara dem till höststädningen.

Rullställningar

- För städning på hög höjd räcker inte alltid en stege. Då kan du köpa eller hyra en rullställning. Ett tips är att låta flera byggnader i närheten av varandra dela på en rullställning.

Fakta: Damm skapas av liv och rörelse. Det är vi människor som lämnar efter oss hudflagor, textilt fibrer, hårstrån och annat som blir till damm. Om damm blir liggande över vintern, och den relativa luftfuktigheten blir hög eller varierar, finns en risk att dammet cementeras. Det innebär att damm och smuts bildar ett kemiskt band med ytan det ligger på. I längden kan det bli omöjligt att ta bort. Att ta bort säsongens damm på hösten är därför en bra förebyggande åtgärd.

En rullställning bör ha stora hjul som inte skadar underlaget. FOTO: LISA NILSEN.

- Se till att hjulen i rullställningen är stora och av bästa gummikvalitet för att inte skada golven. Du kan också lägga ut ett skyddande underlag eller masonitskiva under hjulen (se bild).

Tänk på att arbete på hög höjd kräver speciell utbildning och kunskap. Följ Arbetsmiljöverkets anvisningar.